

INHOUD

VOORWOORD	11
WOORD VOORAF	13
OVER DE AUTEURS	19
INLEIDING	25
1. Het verdachtenverhoor	25
1.1. Inleiding	25
1.2. Definitie	26
1.3. Soorten verdachtenverhoor	27
2. De basisverhoortechniek	28
3. De aanwezigheid van de advocaat – wat verandert er met de Salduz-wetgeving?	31
4. Literatuur	33
DEEL 1. DE VOORBEREIDING	
DE PLAATS VAN HET VERDACHTENVERHOOR BINNEN HET (OPSPORINGS-)ONDERZOEK – VERSCHUIVING IN TIJD?	37
TUNNELVISIE IN HET OPSPORINGSONDERZOEK	41
1. Inleiding	41
2. Wat is tunnelvisie?	42
3. Is tunnelvisie een probleem?	48
4. Alternatieve scenario's als remedie tegen tunnelvisie	49
5. Conclusie	53
6. Literatuur	54
HET VERHOORPLAN	57
1. Inleiding	57
2. Wat weten we?	59
2.1. Overzicht	59
2.2. Waardering	60
2.3. Analyse	61

3. Wat willen we weten?	62
4. Hoe pakken we dat aan?	64
4.1. Structuur	65
4.2. Anticiperen	66
5. Praktische voorbereiding	67
6. Conclusie	68
7. Literatuur	68
 AFSPRAKEN MET DE ADVOCaat	 69
1. Inleiding	69
2. Vijf stappen die aan het verhoor voorafgaan	70
2.1. Het invullen van de webapplicatie	71
2.2. De advocaat neemt contact op	73
2.1.1. Timing	73
2.1.2. Praktisch	74
3. De advocaat wordt ontvangen	75
3.1. Afhalen advocaat	75
3.2. Veiligheid	75
4. Het vertrouwelijk overleg	77
4.1. Beknopte mededeling van de feiten	77
4.2. Veiligheid	79
4.3. Timing	79
5. Het inleidend gesprek	81
5.1. Infrastructuur	81
5.2. Afspraken	83
5.2.1. Communicatiepatroon	83
5.2.2. Tussenkomen	83
5.2.3. Varia	84
 DEEL 2. DE UITVOERING	
 VERHOORSTIJL EN DOELTREFFENDE VRAAGSTELLING	 89
1. Inleiding	89
2. Verhoorstijl	92
3. Doeltreffende vraagstelling	99
3.1. Gepaste Vragen	101
3.1.1. Open vragen	101
3.1.2. Onderzoekende of specifieke vragen	102
3.1.3. Gepaste ja/nee vragen	102

3.2. Ongepaste vragen	103
3.2.1. Ongepaste ja/nee vragen	103
3.2.2. Sturende vragen	103
3.2.3. Gedwongen keuze	104
3.2.4. Meerdere vragen	104
3.2.5. Statement/bewering	105
4. Conclusie	107
5. Literatuur	108
 DE ONTWIKKELING VAN EEN WERKRELATIE MET DE VERDACHTE	 111
1. Inleiding	112
2. De werkrelatie: een functionele relatie?	112
3. Het belang van de werkrelatie	113
4. De precieze rol van de werkrelatie	114
4.1. De werkrelatie in het verhoor	115
4.2. Het opbouwen en onderhouden van de werkrelatie	116
5. De werkrelatie in praktijk: stand van zaken	116
6. Bouwstenen voor een goede werkrelatie	117
6.1. Attitudes en vaardigheden	118
6.1.1. Empathie	119
6.1.2. Actief luisteren	119
6.1.3. Onvoorwaardelijke positieve aanvaarding	120
6.1.4. Gespreksstijl	121
6.1.5. Exploreren van weerstand	121
6.1.6. Voorbereiding	121
6.1.7. Duidelijkheid	121
6.2. Kansen per verhoorfase (Ord, Shaw & Green, 2011; Walsh & Bull, 2012)	122
6.2.1. Inleiding	122
6.2.2. Vrij verhaal en samenvatting	125
6.2.3. Bevraging	125
6.2.4. Afsluiten	127
6.3. Tijdsinvestering	127
7. Hindernissen	128
8. Een werkrelatie met de advocaat?	129
9. Conclusie	130
10. Literatuur	131

DE OMGANG MET DE ADVOCaat	135
1. Inleiding	135
2. Omgaan met tussenkomsten	137
2.1. Schending rechten	137
2.2. Inhoudelijke opmerkingen	138
2.3. Verzoek tot bijkomend vertrouwelijk overleg	139
2.4. Een beroep doen op het zwijgrecht	140
2.5. Storend gedrag	141
3. Afronden	143
 (ON)TOELAATBARE DRUK	145
1. Inleiding	146
2. Interne en externe druk	146
3. Het hellend vlak	150
3.1. Druk vanuit de opsporingskant	150
3.2. Schuldigen bias	151
3.3. De Menselijke Leugendetector	151
3.4. De meewerkende verdachte	152
4. De gebruikelijke trukendoos	153
4.1. Langdurig en vaak verhoren	153
4.2. Isoleren	154
4.3. Maximaleren	155
4.4. Bluffen over bewijs	155
4.5. Minimaliseren en rationaliseren	156
4.6. Hulpverlener spelende verhoorders	156
4.7. Imaginatie verhoor	157
4.8. Eten en slapen	157
5. Wat zeker ontoelaatbaar is	158
5.1. Bedreigen	158
5.2. Gebruik van geweld	159
5.3. Irreële verwachtingen scheppen/Valse beloftes doen	159
5.4. Liegen	160
5.5. Misbruik van de verhoorsituatie	160
5.6. Raadsman afkraken	160
6. Tot slot	161
7. Literatuur	161
 HET BEVORDEREN VAN DE VERKLARINGSBEREIDHEID	163
1. Inleiding	163
2. Zwijgen uit persoonlijke omstandigheden	165

3. Zwijgen uit reactie	166
3.1. Niveaus van communiceren	168
3.2. Roos van Leary	169
3.3. Onvolledig zwijgen	171
4. Zwijgen uit strategie	171
4.1. Voorhouden van de bewijsvragen	172
4.2. Stapeling en visuele stapeling	175
4.3. Verduidelijken van de juridische positie	176
5. Conclusie	179
6. Begrippenlijst	179
7. Literatuur	180
 HET STRATEGISCH GEBRUIK VAN BEWIJS	 183
1. Inleiding	184
2. Het verhoor voorbereiden	184
2.1. Onderdelen van detail	185
2.1.1. Personen	185
2.1.2. Locatie	185
2.1.3. Tijd	186
2.1.4. Handeling	186
2.2. Aanwezigheid en motief nader bekeken	187
2.2.1. Aanwezigheid	187
2.2.2. Redenen of motief voor aanwezigheid	188
3. Vrijgeven van bewijs aan de raadsman voor het verhoor	188
4. Vrijgeven van bewijs tijdens het verhoor	191
4.1. Vroeg vrijgeven van bewijs	192
4.2. Laat vrijgeven van bewijs	194
4.3. Geleidelijk inbrengen van bewijs	195
5. Conclusie	196
6. Literatuur	197
 KWETSBARE VERDACHTEN	 201
1. Inleiding	201
2. Psychische kwetsbaarheid: what's in a name?	203
3. Suggestibiliteit en meegaandheid	204
3.1. Suggestie en suggestibiliteit	204
3.1.1. Suggestie en suggestibiliteit: een definiëring	205
3.1.2. Wie is suggestibel?	206
3.2. Meegaandheid	208
3.2.1. Meegaandheid: een definiëring	209
3.2.2. Wie is meegaand?	210

4. Psychische problemen en psychiatrische stoornissen bij verdachten	211
5. Kwetsbare verdachten in de verhoorkamer	213
6. Literatuur	215
 HET HOREN VAN KWETSBARE VERDACHTEN	 221
1. Inleiding	221
2. Taal	222
3. De introductiefase van het verhoor	224
4. Verhoor over het strafbare feit	230
5. Afsluiting van het verhoor	235
6. Besluit	235
7. Literatuur	236
 AUDIOVISUE(E)L(E) (REGISTRATIE VAN HET) VERHOOR	 237
1. Inleiding	238
2. Audiovisuele registratie: één begrip, twee methodes, drie finaliteiten	239
2.1. Eén begrip	239
2.2. Twee methodes	239
2.2.1. Methode één: een audiovisuele registratie	239
2.2.2. Methode twee: een audiovisueel verhoor	239
2.3. Drie finaliteiten	239
2.3.1. De wet van 28 november 2000	239
2.3.2. De wet van 2 augustus 2002	240
2.3.3. De wet van 13 augustus 2011	240
3. Methode één: de audiovisuele registratie van het verhoor	241
3.1. Het belang van de registratie	241
3.2. Het wettelijk kader	241
3.3. De wettelijke mededelingen aan de verdachte	242
3.4. De praktische modaliteiten van het verhoor	243
4. Methode twee: het audiovisueel verhoor	243
4.1. Het belang van de opname:	243
4.1.1. Voordelen	243
4.1.2. Nadelen	244
4.2. Het wettelijk kader	245
4.2.1. Algemeen	245
4.2.2. Het toepassingsgebied	245
4.2.3. Een nominatief kantschrift	245
4.2.4. De voorafgaande kennisgeving aan de verdachte	245
4.2.5. De toestemming van de verdachte	246
4.2.6. Het juridisch statuut van de opname	246

4.2.7. Het proces-verbaal van verhoor: letterlijke overschrijving of synthese?	247
4.2.8. Videoverhoor en vrijheidsberoving: complementair of concurrerend?	248
4.3. De wettelijke mededelingen aan de verdachte	248
4.3.1. De wet Franchimont en de wet Salduz	248
4.3.2. Concreet	249
4.4. De regie	250
5. Besluit: kort samengevat	252
6. Literatuur	253
DE VERDACHTE VERKLAART, DE POLITIE NOTEERT	255
1. Leader	255
2. Inleiding	256
3. Van verhoor naar proces-verbaal	256
3.1. Trechter	257
3.2. Vrijwillig verhaal	257
3.3. Verschillen en overeenkomsten	258
3.4. Eigen leven	259
4. Verschillende stijlen van het proces-verbaal	259
4.1. Monoloogstijl	259
4.2. U-vraagt-mij-stijl	260
4.3. Vraag-antwoord-stijl	260
4.4. Letterlijk transcript	260
5. Implicaties van de verschillende stijlen	261
5.1. Implicaties van monoloogstijl	263
5.2. Implicaties van u-vraagt-mij-stijl	264
5.3. Implicaties van vraag-antwoord-stijl	266
6. Aanbevelingen	268
7. Conclusies	268
8. Literatuur	269
REDACTIE VAN HET PROCES-VERBAAL VAN VERHOOR	271
1. Inleiding	271
2. Het proces-verbaal van verhoor: twee delen	272
2.1. Het verhoorblad	272
2.2. het proces-verbaal	273
3. De weergave van de verklaringen in het verhoorblad	274
4. Nalezing van het proces-verbaal van verhoor	276

DEEL 3. EVALUATIE

HET INHOUDELIJK TOETSEN VAN EEN VERKLARING	281
1. Inleiding	281
2. Vraag 1. Welke informatie vinden we terug in de verklaring van de verdachte?	282
3. Vraag 2. Lijkt de informatie van de verdachte te kloppen?	283
4. Vraag 3. Wat zegt deze informatie over de mogelijke betrokkenheid van de verdachte?	284
5. Vraag 4. En nu?	287
6. Conclusie	288
7. Literatuur	288
 EVALUATIE EN COACHING VAN VERHOOR - NAAR EEN INTERPERSOONLIJKE AANPAK VAN VERHOOR OP DE WERKVLOER -	 289
1. Inleiding	289
2. Intervisie en supervisie	291
2.1. Interpersoonlijke verhoorcompetenties	291
2.2. Verschillende begeleidingsvormen	293
2.2.1. Intervisie	293
2.2.2. Supervisie	294
2.2.3. Coaching	295
2.3. Belang van feedback	295
2.4. Experimenteel coachingstraject	297
3. Evaluatie en coaching	300
3.1. Realisatie en integratie	300
3.2. Vorm, timing en coachsetting	301
3.2.1. Coaching voor het verhoor	304
3.2.2. Coaching tijdens het verhoor	305
3.2.3. Coaching na het verhoor	305
3.3. De (interne) verhoorcoach	306
3.4. Tips voor het geven en ontvangen van feedback	309
4. Conclusie	311
5. Literatuur	312